

POJEM „ŽIVOT“ V PŘEDSTAVÁCH 3- 6TI LETÝCH DĚTÍ

Ondřej Šimik

Úvod

- Transformační tendence a RVP PV
- Konstruktivismus
- Problematika prekonceptů
- Dostupné výzkumy v preprimárním vzdělávání
- Zkoumaný pojem: ŽIVOT

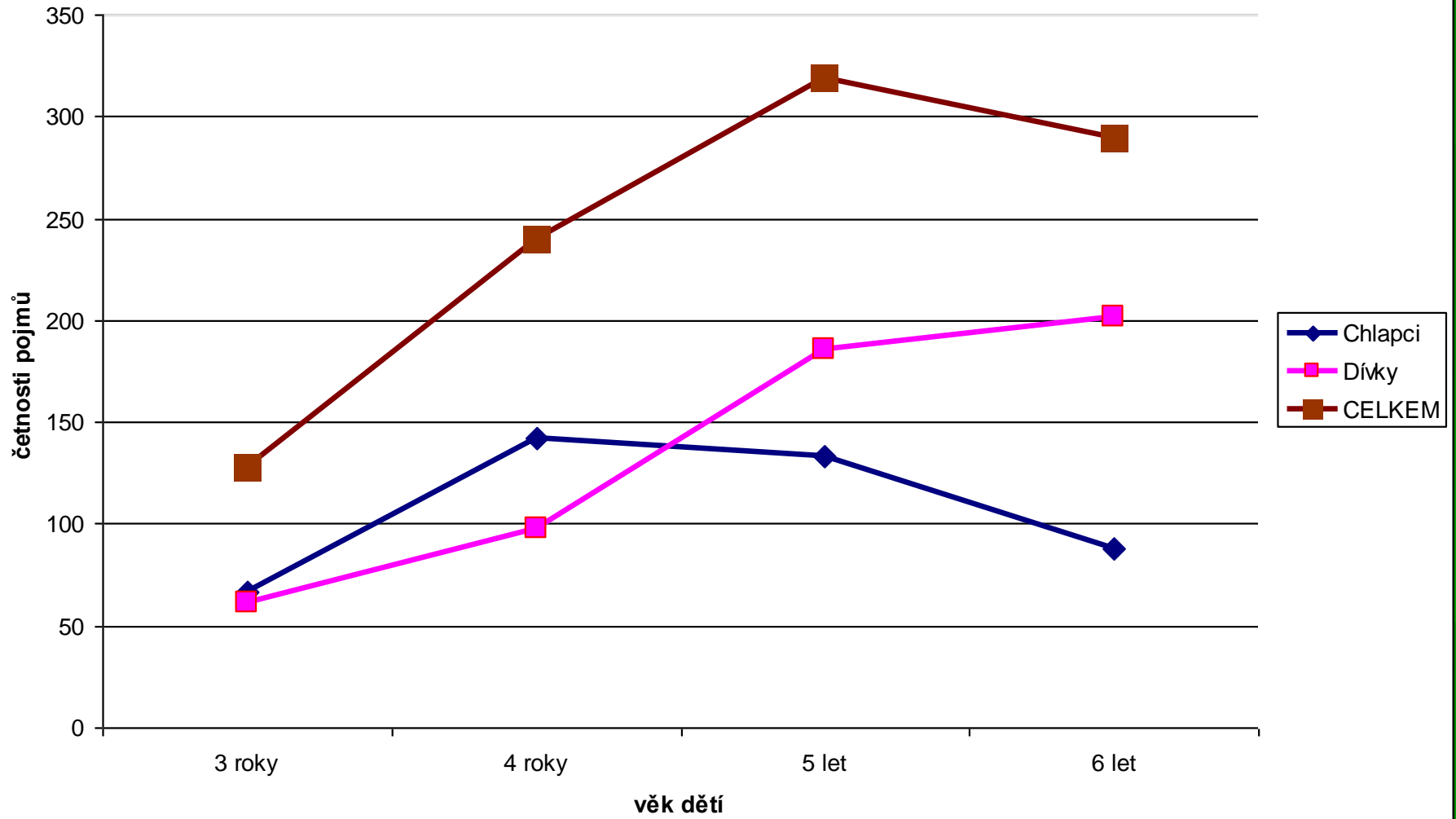
Výzkumný vzorek

- Žáci MŠ z celé ČR
- Dostupný výběr
- 134 3 až 6 letých dětí(64 chlapců, 70 dívek)
- 8 dětí (chlapec a dívka z 1 MŠ a každého věku)

VÝZKUMNÁ METODA

- Kresba
- Rozhovor
- Při volitelných činnostech
- PRVKY ANALÝZY – kvantita, kvalita, originalita + kvalitativní analýza pojmů

KVANTITA POJMŮ

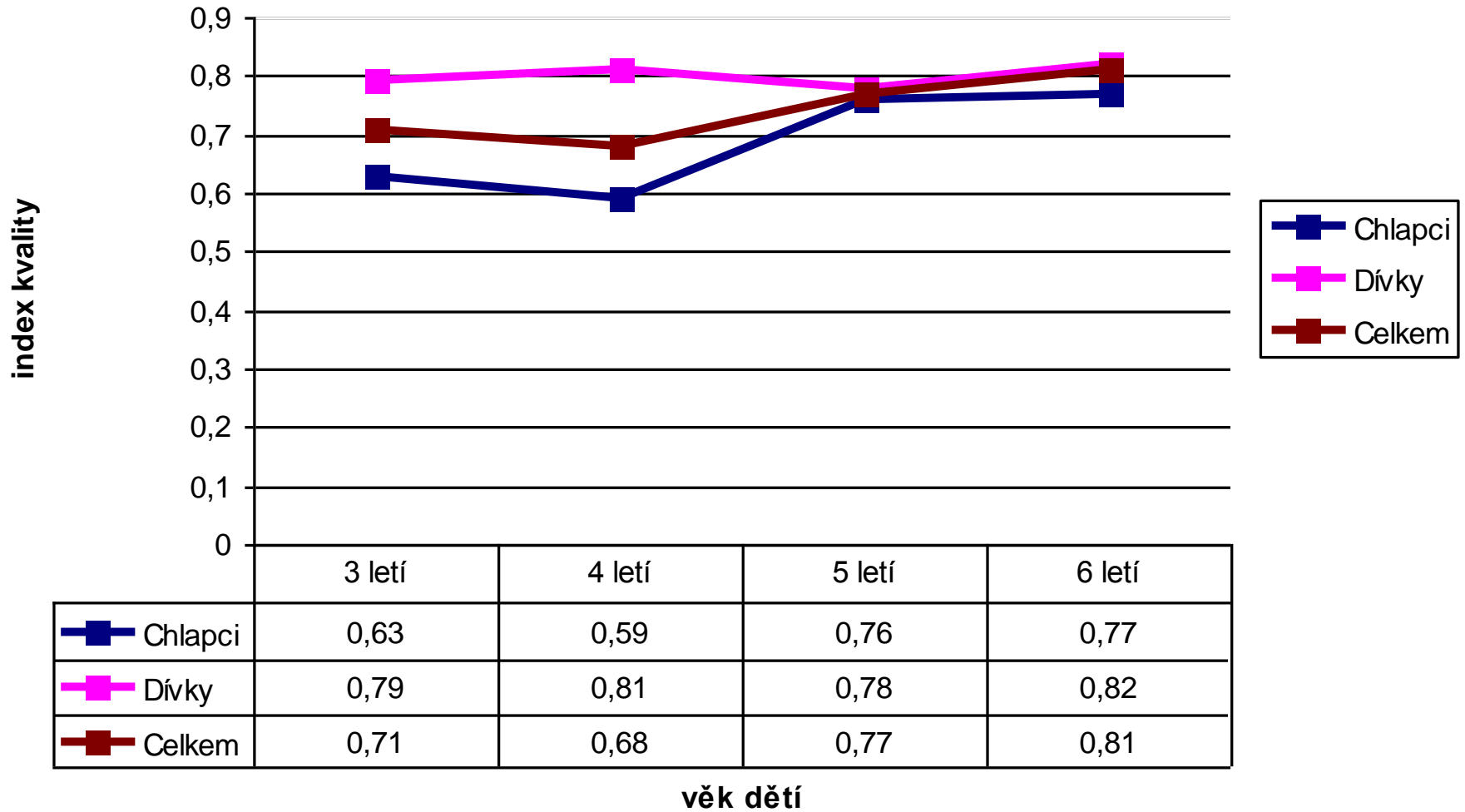
Sledovaná skupina	počet pojmů na dítě
Chlapci 3	4,19
Chlapci 4	8,88
Chlapci 5	7,39
Chlapci 6	6,29
CHLAPCI	6,72
Dívky 3	3,88
Dívky 4	6,19
Dívky 5	10,94
Dívky 6	9,62
DÍVKY	7,81
3 letí	4
4 letí	7,5
5 letí	9,11
6 letí	8,29

chlapci	CH3	CH4	CH5	CH6
CH3	x	2,39*	2,241*	1,426
CH4	x	x	0,733	1,175
CH5	x	x	x	0,665
CH6	x	x	x	x

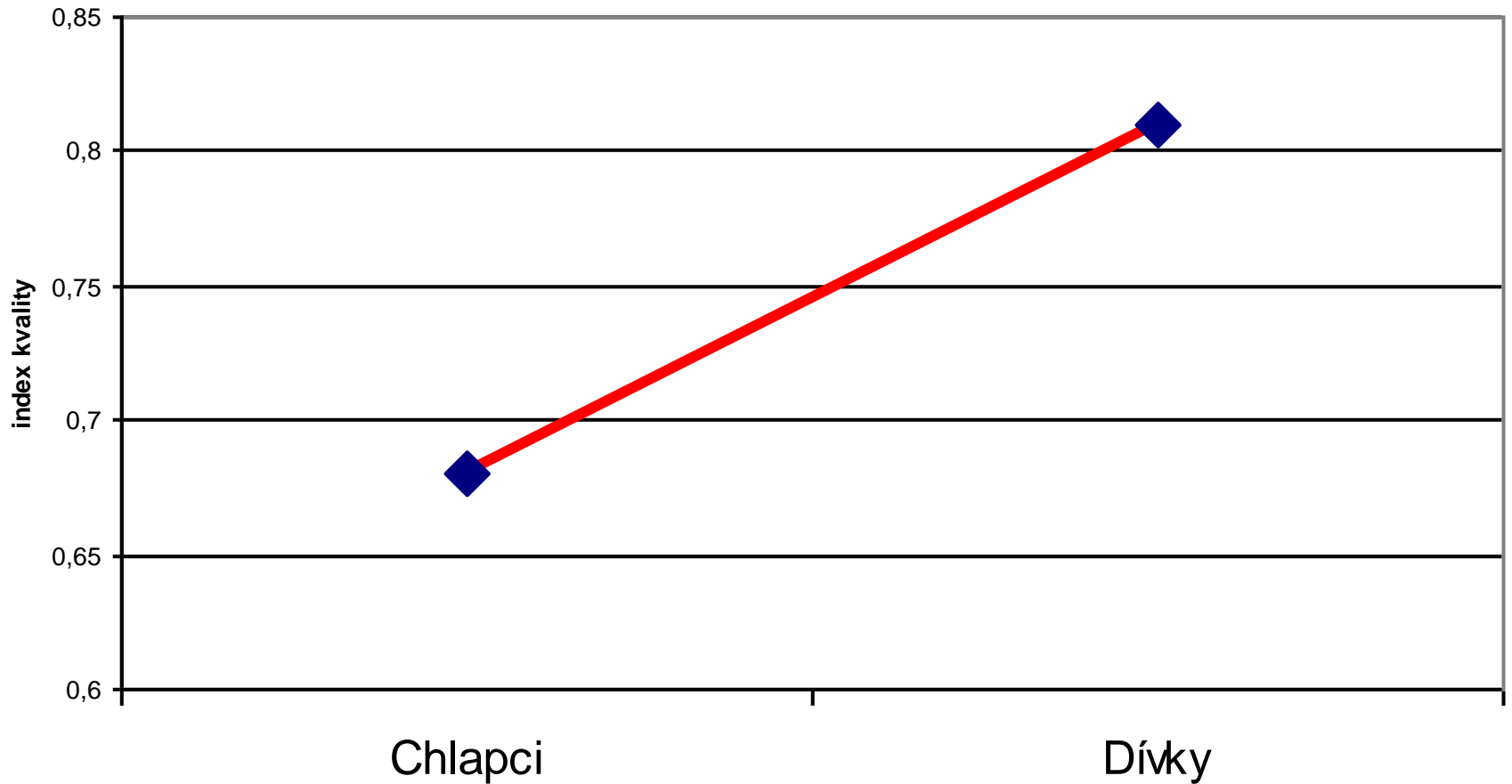
dívky	D3	D4	D5	D6
D3	x	1,81	3,952*	3,47*
D4	x	x	2,457*	1,93
D5	x	x	x	0,649
D6	x	x	x	x

dle věku	3letí	4letí	5letí	6letí
3letí	x	2,96*	4,373*	3,688*
4letí	x	x	1,119	0,55
5letí	x	x	x	0,586
6letí	x	x	x	x

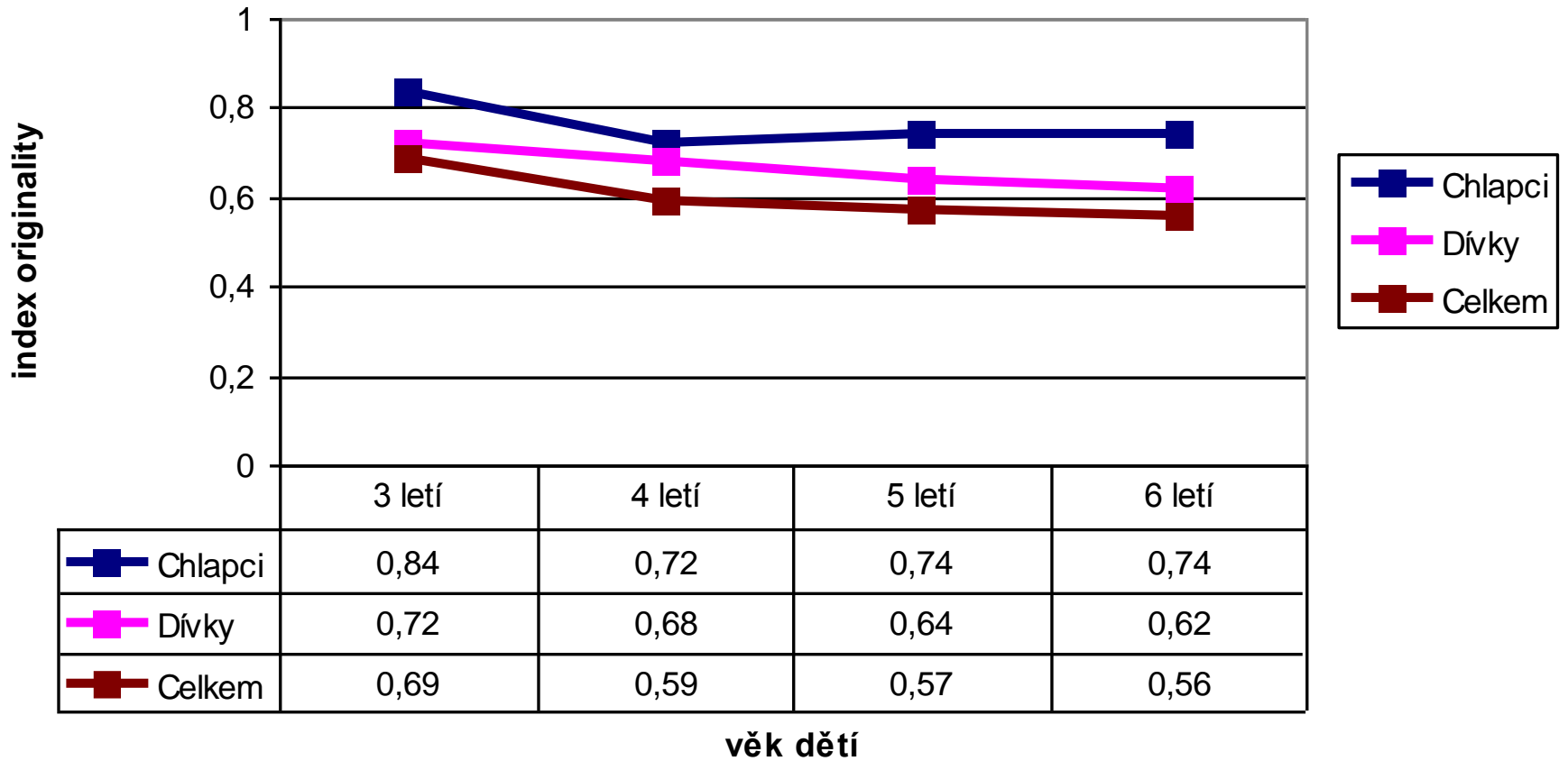
KVALITA PŘEDSTAV

KVALITA PŘEDSTAV dle pohlaví

ORIGINALITA PŘEDSTAV

Kvalitativní analýza

- neživá příroda, v 15%
- živou přírodu, *zvířata* - 27%
- člověk (lidé), a to v 17%; členové rodiny v tom - 64%
- projevy života (aktivita člověka) - 8%
- protikladné k životu (2%)
- Abstraktní (2%)
- Relativně nesprávné (17%)

PORADÍ	Dívky	počet	PORADÍ	Chlapci	počet
1.	slunce	29	1.	slunce	19
2.	mrak	17	2.-3.	člověk	13
3.	člověk	16	2.-3.	maminka	13
4.-5.	<i>tráva</i>	15	4.	tatínek	10
4.-5.	<i>květina</i>	15	5.-6.	srdce	9
6.-7.	maminka	13	5.-6.	mrak	9
6.-7.	srdce	13	7.-10.	<i>obloha</i>	8
8.-10.	pes	10	7.-10.	<i>strom</i>	8
8.-10.	tatínek	10	7.-10.	pes	8
8.-10.	dům	10	7.-10.	dům	8
11.	<i>strom</i>	9	15.-17.	<i>tráva</i>	5
15.-17.	<i>obloha</i>	7	22.-32.	<i>květina</i>	3

Závěry

- kvantita pojmů je vyšší u dívek než u chlapců, přičemž u dívek se kontinuálně vzhledem k věku zvyšuje, naopak u chlapců šestiletých klesá
- průměrný počet pojmů na žáka byl 7,29 pojmu
- signifikantní rozdíly jsou mezi aritmetickými průměry nejmladších chlapců a 4 a 5ti letých, u dívek jsou patrné významnější rozdíly mezi mladšími a staršími dívkami ve prospěch dívek starších
- kvalita pojmů (správnost) je vyšší u dívek než u chlapců, ale rozdíly v kvalitě jsou minimální, a to jak napříč pohlavím, tak uvnitř jednotlivých pohlaví
- lze zřetelně pozorovat sjednocování se v pojmech co do kvality u 5 a 6 letých dětí, což by mohlo naznačovat intencionální působení učitele a vliv výukového programu

Závěry

- chlapci vykazují větší originalitu v uváděných pojmech, což může být způsobeno tím, že jejich představy jsou odolnější vůči změně pomocí učitelova působení
- mezi jednotlivými dětmi se vyskytují značné rozdíly, což potvrzuje jejich individualitu
- originalita uváděných pojmů s věkem dětí klesá a to zejména u dívek
- nejčastější představy žáků v souvislosti s pojmem život jsou pojmy z živé přírody, zejména pak zvířata, dále oblast člověka (rodiny) a lidské aktivity (nutně potřebné k životu, ale i ostatní)
- mezi deseti nejčastěji zmiňovanými pojmy se objevuje osm stejných u chlapců i u dívek

Otázky???

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ondrej.simik@osu.cz